

Л.В. Жовтан, Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

**ПРО РІЗНІ ПІДХОДИ ЩОДО ПІДРАХУНКУ
РЕЙТИНГОВОЇ ОЦІНКИ В УМОВАХ
КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ**

Жовтан Л.В.

Про різні підходи щодо підрахунку рейтингової оцінки в умовах кредитно-модульної системи контролю

Стаття присвячена питанням організації якісного контролю в умовах кредитно-модульного навчання. Розглянуто й проаналізовано різноманітні моделі рейтингового оцінювання в сучасній практиці вищої школи.

Ключові слова: кредитно-модульна система контролю, рейтинг-контроль, рейтингова оцінка.

Жовтан Л.В.

О разных подходах к определению рейтинговой оценки в условиях кредитно-модульной системы контроля

Статья посвящена вопросам организации качественного контроля в условиях кредитно-модульного обучения. Рассмотрены и проанализированы разнообразные модели рейтингового оценивания в современной практике высшей школы.

Ключевые слова: кредитно-модульная система контроля, рейтинг-контроль, рейтинговая оценка.

Однією з найважливіших закономірностей розвитку сучасного суспільства є тісний взаємозв'язок соціально-економічного прогресу та постійного вдосконалення системи освіти. Нові реалії сучасності, інтеграція молоді демократичної держави в світовий освітній простір вимагають створення нової системи освіти, якій притаманні, з одного боку, особливості національного характеру, а, з іншого, – відповідність міжнародним критеріям і вимогам. Трансформація національної системи освіти до європейського соціально-культурного простору вимагає технологічного переоснащення організаційних моделей сучасного навчально-виховного процесу. За таких умов

виникає об'єктивна потреба в створенні дидактичних технологій, які б задовольняли різносторонні освітні й професійні потреби кожної особистості та інтенсифікували навчальний процес. Вищі навчальні заклади повинні перебудувати свої освітні системи, беручи до уваги традиції навчальних закладів. Якраз самостійний пошук вишем свого місця в європейському освітньому просторі є одним із постулатів Болонських документів. Саме тому сьогодні в практику вищої школи активно впроваджується система кредитно-модульного навчання як відбиття потреб суспільства в підготовці висококваліфікованих фахівців, що відповідають європейським освітнім стандартам.

Слід зазначити, що, незважаючи на прагнення України посісти достойне місце в європейському освітньому просторі, досі відсутній будь-який серйозний документ на міністерському рівні, який би регламентував діяльність ВНЗ у напрямку впровадження в навчальний процес кредитно-модульної системи навчання. Єдиним на цей час є Тимчасове положення про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців від 23.01.04 р. [1]. Отже, вишам України надається можливість самостійного пошуку свого місця в європейському освітньому просторі. Для цього кожний ВНЗ має перебудувати свою освітню систему, беручи до уваги власні традиції, що склалися роками.

Останнім часом спостерігається зростання уваги вчених до досвіду використання кредитно-модульного навчання у ВНЗ як нової технології та шляхів її впровадження в практику роботи вищої школи. Так, деякі аспекти кредитно-модульного навчання розкриті в працях А. Алексюка, Ю. Балашова, В. Бондаря, Т. Васильєвої, М. Гриньової, П. Гусака, Є. Дурко, В. Закорюкіна, В. Карпова, В. Коваленко, Н. Крюкової, С. Куликова, В. Панченка, В. Рижова, І. Романюка, І. Тагунової, Л. Твердіна, Ю. Тимофєєвої, Ю. Устинюка, П. Юцявічене та ін.

Як відомо, *кредитно-модульна система організації навчального процесу* (надалі – *КМСОНП*) – це сукупність організаційно-методичних

заходів, що ґрунтуються на поєднанні модульних технологій навчання та залікових освітніх одиниць (залікових кредитів). Головна її ціль – активізувати навчальну роботу студентів та підвищити їх мотивацію до занять протягом усього семестру.

Виділимо деякі з переваг кредитно-модульної системи:

- упорядкування системи контролю знань студентів, вироблення єдиних вимог до оцінки знань у рамках кожної окремої навчальної дисципліни;
- отримання диференційованої і різносторонньої інформації про якість і результативність навчання, а також про персональні досягнення студентів;
- усунення причин конфліктів з приводу рівня оцінки знань: викладач не виставляє оцінку, а фіксує те, що студент заробив.

Упровадження нової системи навчання спричинило появу різноманітних схем її реалізації. Результати їх застосування виявились як позитивними, так і негативними, що зумовлюється, зокрема, недостатньою розробкою організації контролю навчальної діяльності студентів у нових умовах, адже, як відомо, однією з шести ключових позицій щодо створення єдиного європейського освітнього й наукового простору є контроль якості освіти.

Проблемою рейтингового контролю займалися багато вітчизняних і зарубіжних дослідників. Серед них: П. Андерсен, В. Беспалько, Д. Бригс, Р. Гарньє, В. Карпов, І. Кругліков, А. Молібог, В. Монахов, О. Околелов, Є. Попов, Л. Романішина, В. Сосонко, М. Сукнов, Ю. Татур, А. Цахоева, М. Яковлева та багато інших.

У цій ситуації вважаємо доцільним розглянути різноманітні моделі кредитно-модульного контролю у вітчизняних та провідних зарубіжних освітніх закладах. При цьому особливу увагу приділимо методиці обчислення рейтингової оцінки студента з окремої навчальної дисципліни.

При підготовці статті було використано нормативні документи низки вітчизняних і провідних зарубіжних освітніх закладів стосовно впровадження в навчальний процес КМСОНП, зокрема: Київського національного лінгвістичного університету, Київського політехнічного інституту, Києво-

Могилянської Академії (КМА)¹, Луганського національного університету імені Тараса Шевченка (ЛНУ), Національного гірничого університету (НГУ), Полтавського державного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, Східноукраїнського національного університету імені В. Даля (СНУ), Сумського державного університету, Сумського національного аграрного університету, Чернівецького торговельно-економічного інституту, Астраханського державного університету, Астраханського державного технічного університету (АДТУ), Білоруського державного університету (БДУ), Інституту енергозбереження та енергоменеджменту (ІЕЕ), Красноярського державного педагогічного університету ім. В.П. Астаф'єва (КДПУ), Марійського державного педагогічного інституту ім. Н.К. Крупської (МДПІ), Ростовського державного університету (РДУ), Ростовського державного університету нафти й газу (РДУНГ), Хакаського державного університету (ХДУ) й ін. Крім того, до уваги було взято думки викладачів нашого університету та їх досвід з упровадження КМСОНП.

Слово "рейтинг" походить від англійського "to rate" (оцінювати). Звичайно під *рейтингом* розуміється індивідуальний числовий показник успішності навчання у ВНЗ, простіше – "накопичена оцінка". *Рейтинговий контроль* – така організація педагогічного контролю, яка базується на персоналізації і диференціації оцінювання навчальних досягнень студента на всіх етапах процесу навчання, забезпечує стимулюючу, розвиваючу й особистісно-творчу функції одержаних знань. Він передбачає накопичення оцінок за певний період навчання й за різнобічну діяльність та відображає не тільки якість знань і вмінь, а й активність, самостійність, творчість студента [3]. Характерними рисами рейтингової системи контролю є модульне структурування навчального курсу, багатобальність та інтегральність оцінки знань, визначення рейтингу учасників освітнього процесу, різноманітність організації контролю усередині модулів і між модулями, швидка адаптація до вільної і обов'язкових програм, до багаторівневої системи навчання [3].

¹ Тут і надалі скорочені назви ВНЗ, з якими вони використовуються в тексті

У практиці вищої школи *рейтингова оцінка* – це певна числова величина, що виражається в багатобальній шкалі та інтегрально характеризує успішність і знання студента з одного або декількох предметів протягом певного періоду навчання. Установлюють таку оцінку шляхом ранжування за вимірювальною якістю об'єктів через їх упорядкування. Перше місце, як правило, відповідає найвищому рівню. Кожному об'єкту приписують оцінку, яка характеризує його місце в конкретному рейтинговому ряді.

Аналіз досвіду застосування систем рейтингової оцінки навчальної діяльності у деяких ВНЗ показує, що в них використовують декілька типів (моделей) таких систем. Водночас, методики визначення рейтингів різноманітні, відрізняється й ступінь складності цих методик.

Як відомо, кредитно-модульне навчання обов'язково передбачає певні зміни в технології контролю навчальної діяльності студентів, яка полягає в організації контролю засвоєння навчального матеріалу в дискретно-неперервному полі за програмою, що складається з логічно завершених частин (модулів) із структурованим змістом та цілісним навчально-управлінським циклом кожного модуля [3]. Дисциплінарний модуль – це частина навчальної дисципліни, по закінченні вивчення якої здійснюється контроль знань студентів. У більшості ВНЗ кількість дисциплінарних модулів визначається залежно від змісту й трудомісткості дисципліни: від 2 до 6. Окремі ВНЗ визначають верхню межу кількості модулів за семестр. Так, у ЛНУ, СНУ в одному семестрі на одну дисципліну планується не більше двох модульних контрольних робіт. Деякі ВНЗ класифікують модулі за певною ознакою. Так, у КДПУ в кожному семестрі виділяють такі модулі: вхідний (визначення рівня залишкових знань із попередніх суміжних дисциплін), декілька (1–3) базових (вивчення частини навчальної дисципліни, що містить низку основних тем або розділів дисципліни), підсумковий (атестація частини навчальної дисципліни) і додатковий (добір балів, що їх бракує з дисципліни в цілому, за рахунок низки додаткових завдань), при цьому обов'язковими є лише базові модулі.

Мабуть, було б доцільним при вирішенні питання стосовно кількості модулів підходити диференційовано, а не підводити все під єдиний стандарт. Крім того, необхідно зняти будь-які обмеження, прив'язавши це число до кількості кредитів, що відповідають навчальній дисципліні. Це число повинно відповідати її змістовній логіці.

У різних модифікаціях рейтингової системи контролю, що застосовуються в сучасній практиці вищої школи, підхід до виділення видів контролю відповідно до етапів навчального процесу, в цілому, однаковий. Ними передбачаються такі види контролю: поточний, проміжний (міжсеместровий), модульний, семестровий, підсумковий.

У деяких ВНЗ (КДПУ) додатково проводиться **вхідний рейтинг-контроль** з метою виявлення залишкових знань із раніше вивчених суміжних дисциплін, необхідних для успішного засвоєння даної дисципліни. Половина викладачів нашого університету (59 %) проводить цей вид контролю з професійно-орієнтованих і базових дисциплін. Мабуть, було б доцільним, щоб вхідний рейтинг-контроль проводився, але лише для того, щоб отримати інформацію про рівень знань студентів з тих навчальних дисциплін (або тем), які є пропедевтичними для вивчення даної дисципліни, тобто отримані результати не слід включати до модульного контролю. Річ у тім, що, зараховуючи ці результати до рейтингу студента з дисципліни, ми, по-перше, ставимо їх в різні початкові умови, зважаючи на їх різний рівень підготовки, по-друге, надаємо "бонусні" бали за їх успішні результати, отримані в попередній навчальній діяльності, а не даної навчальної дисципліни.

Поточний рейтинг-контроль проводиться викладачем у вигляді контрольних заходів за частинами модуля (підмодулями). Контрольні заходи – це опитування студентів на лекціях, тестування, розрахунково-графічні завдання, перевірка й прийом звітів з виконання лабораторних робіт, письмові теоретичні звіти, самостійні роботи, математичні диктанти, перевірка виконання домашніх завдань, експрес-контроль засвоєння теоретичного матеріалу, написання рефератів тощо. Саме вони дозволяють визначити рівень

знань студента, підготовленості його при виконанні конкретної аудиторної та позааудиторної роботи з даного дисциплінарного модуля, систематичність його роботи, стабільність виконання ним навчального графіку, його активність, а також включити його в самооцінку своїх навчальних досягнень, у процес виявлення ускладнень і способів їх подолання. Крім перерахованих традиційних форм контролю, викладачами нашого університету використовуються й специфічні форми контролю: ділові й мовні ігри, метод конкретних ситуацій, бесіди за прочитаними роботами, анотації, реферування, діалогічна й монологічна мова, творчі роботи, проекти, написання есе, аналіз монографій, складання таблиць і планів-конспектів, розв'язування ситуаційних задач, виконання завдань з конкретного виду спорту з фізичної, технічної, тактичної підготовок. Для контролю знань використовують електронні оболонки для створення тестів і тестування.

Більшість ВНЗ (у тому числі, й зарубіжних) визнають важливість поточного контролю знань і навичок студентів, хоча форми й умови такого контролю є доволі різноманітними. Зокрема, тільки в американських університетах і коледжах застосовують не менше 10 видів систем оцінювання.

Саме тому переважна більшість ВНЗ (АДТУ, БДУ, КДПУ, МДПІ, РДУ, ХДУ, більшість ВНЗ США і Англії) при обчисленні рейтингу студента з дисципліни враховує результати з поточної роботи студента за семестр. Не є винятком і наш університет: поточний рейтинг-контроль проводиться переважною більшістю викладачів університету (96 %), 88% враховує результати з нього при модульному контролі. Проте 12 % викладачів є противниками цього, оскільки, з їх точки зору, такий контроль не є повноцінним за причиною браку часу на його проведення.

Не викликає ніякого сумніву, що поточний контроль є необхідним при вивченні навчальних дисциплін із значним обсягом навчального навантаження. Самостійні роботи проводяться в процесі вивчення теми модуля, після вивчення окремих її фрагментів і носять більш навчальний характер, оскільки ще не перевіряють загальне засвоєння матеріалу з теми. Крім того, при їх

проведенні студент може користуватися будь-якою літературою, а також звертатися за допомогою до викладача. Після вивчення чергової теми модуля проводиться теоретичний звіт, метою якої є перевірка знань студентами таких елементів знань, засвоєння яких є обов'язковим (основних формул, означень, теорем, законів тощо). Метою проведення індивідуальних завдань є більш глибоке й усвідомлене засвоєння теоретичного матеріалу, формування вміння застосовувати його в нестандартних ситуаціях, розвиток навичок самостійної роботи з навчальною й довідковою літературою.

Проміжний рейтинг-контроль (він же – ***модульний рейтинг-контроль***) – це самостійна форма контролю в структурі базового модуля. Проводиться він наприкінці вивчення базового модуля під час поточних занять без переривання навчального процесу з інших дисциплін. Ціль – перевірка повноти знань із засвоєного матеріалу дисциплінарного модуля. Здійснюється як підсумок роботи студента протягом вивчення модуля за результатами засвоєння теоретичного й практичного матеріалу, виконання інших видів навчальної роботи, передбаченої змістом модуля. Рівень засвоєння матеріалу модуля може визначатися на підставі результатів контрольного заходу (у деяких ВНЗ – атестація) – письмового виконання контрольних завдань або комп'ютерного тестування після закінчення засвоєння матеріалу навчального модуля. На деяких кафедрах нашого університету використовуються й нестандартні форми контролю: інтеграційні й диференційовані завдання, реферати, виконання творчих завдань (журналістська робота в кадрі, створення й презентація телепрограм, медіапроектів і літературних сценаріїв, постановка сценічної мініатюри, підготовка й проведення екскурсій, розробка рекламної кампанії та написання сценарію рекламного ролика, академічний концерт, робота в матеріалі, хореографічні композиції) тощо. У деяких модифікаціях проміжний контроль відсутній. Його функції виконуються поточним контролем. У цьому разі рівень засвоєння матеріалу модуля може визначатися як сума балів, набраних студентом під час його вивчення. Так, у СНУ оцінки

модульного контролю з певних дисциплін можуть виставлятися за результатами поточного контролю навчальної діяльності студентів.

Рейтинг із модуля – це сума балів рейтинг-контролю поточної роботи та проміжного рейтинг-контролю з окремого модуля.

У низці ВНЗ (КДПУ) у кожному модулі визначається мінімальна й максимальна кількість балів. Сума максимальних балів за всіма модулями дорівнює 100%-му засвоєнню матеріалу. Якщо студент отримує рейтингову оцінку нижчу 100 %, то це означає, що певна доля від загального необхідного обсягу знань їм не засвоєна. Мінімальна кількість балів у кожному модулі є обов'язковою та не може бути заміненою набором балів у інших модулях. Проте в низці ВНЗ (СНАУ) студенти, не атестовані за результатами вивчення модуля, можуть пройти повторне тестування (або виконання контрольних письмових завдань) під час залікового тижня. У КДПУ студент, який не набрав мінімальну кількість балів з поточної і проміжної атестацій у межах першого базового модуля, допускається до вивчення наступного базового модуля, при цьому йому надається можливість добору балів протягом двох наступних тижнів (після проміжного рейтинг-контролю) на ліквідацію заборгованостей. Мабуть, має сенс розробити механізми, які б унеможливили ситуацію, коли в разі неатестації з одного модуля студент може за сумою модульних контролів отримати залік (або позитивну оцінку).

Однією з головних специфічних рис кредитно-модульної системи навчання є пріоритетність самостійної навчальної праці студента. Саме ця особливість кредитно-модульного навчання зумовлює специфіку організації контролю навчальної діяльності студентів. Так, у нашому університеті з упровадженням у навчальний процес КМСОНП організація й контроль самостійної роботи студентів суттєво змінилась: вона поділена на модулі та є логічним продовженням матеріалу, що вивчається аудиторно, розширився діапазон завдань – ведення конспекту, самостійне опрацювання теоретичних питань, написання рефератів, виконання індивідуальних завдань і контрольних робіт, розв'язання нестандартних задач, вивчення нормативних документів,

написання статей, виступ з доповіддю на конференції. Збільшилась кількість завдань для творчої роботи студентів. Самостійна робота студентів здійснюється через роботу над проектами, написання наукових студентських робіт, які інтегрують навчальну й наукову роботу студентів. Контроль самостійної роботи проводиться також шляхом організації "круглих столів", ділових ігор, конференцій, колоквиумів. Особлива увага кафедрами приділяється розробці критеріїв оцінювання самостійної роботи та урахування її при виставленні рейтингової оцінки студентів. У всіх робочих програмах зазначено теми й завдання для самостійного вивчення, а також критерії оцінювання різних видів самостійної роботи. Контроль прийняв більш системний характер. Стали більш чіткими й об'єктивними критерії оцінювання знань студента, тобто зводиться до мінімуму в процесі оцінювання так званий "суб'єктивний фактор", що стало істотним стимулом до активізації самостійної роботи. Питанню науково-методичного забезпечення самостійної роботи студентів було присвячене засідання навчально-методичної ради університету від 3 грудня 2008 р., де було затверджено перелік науково-методичного забезпечення самостійної роботи студентів з кожної дисципліни. Відповідно до цього переліку кафедри розробили комплект науково-методичного забезпечення самостійної роботи студентів з кожної дисципліни, переглянули та затвердили на засіданнях кафедр критерії оцінювання самостійної роботи студентів з метою підвищення значущості цієї форми, а також внесли до змісту модульного контролю завдання щодо перевірки результатів самостійної роботи студентів. Одним із пріоритетів у підготовці друкованої продукції стала активізація роботи з розробки науково-методичного забезпечення самостійної роботи студентів.

Семестровий (рубіжний) контроль – це комплексне оцінювання якості засвоєння дисципліни за всіма видами навчальних занять без участі студента на підставі результатів усіх попередніх модульних контролів, що передбачені навчальним планом. Саме за його результатами студент отримує ***семестровий рейтинг із дисципліни***.

У переважній більшості ВНЗ рейтинг поточної успішності дорівнює сумі рейтингів з модулів (де враховуються оцінки з усіх контрольних заходів та результати атестацій з модулів) мінус штрафи. Проте в деяких навчальних закладах існують інші підходи при обчисленні семестрового рейтингового балу. Так, у БДУ, КДУ, СНУ він визначається як середньозважений бал результатів усіх модульних контролів з дисципліни, передбачених навчальним планом за всіма видами занять. У нашому університеті думки викладачів стосовно цього питання розділились майже порівну: 54 % їх визначають семестровий рейтинг як середнє арифметичне результатів з модулів, 46 % результатом вважають середньозважений бал зазначених результатів.

З метою оцінювання рівня засвоєння студентом усього обсягу навчальної дисципліни або її окремої логічно завершеної частини (за семестр) проводиться *підсумковий рейтинг-контроль*. Форма проведення – у вигляді традиційних форм (іспит або залік), або інших, де іспит може бути замінено тестуванням, проектуванням і т. ін. Для його проведення є необхідним переривання занять з інших дисциплін та організація сесії. Саме за його результатами студент отримує *підсумковий рейтинг із дисципліни*.

Підсумковий рейтинговий бал з дисципліни у ВНЗ теж обчислюється по-різному. Так, у низці ВНЗ він містить семестровий рейтинговий бал, який оцінює якість навчальної роботи студента протягом семестру, та екзаменаційний (заліковий) рейтинговий бал, отриманий студентом відповідно на іспиті або заліку. При цьому загальна сума балів розподіляється між оцінкою поточної успішності в семестрі та підсумковим контролем з дисципліни відповідно у такому співвідношенні: 50:50 (БДУ, ХДУ), 60:40 (БДУ, РДУ, КДУ, РДУНГ, КМА), 64:36 (ІЕЕ), 60:40 у разі іспиту (диференційованого заліку) та 80:20 у разі заліку (МАПІ), 45:55 (у багатьох навчальних закладах Канади). Прихильники другого підходу (РДУ, РДУНГ) таким чином обчислюють підсумковий рейтинговий бал лише в тому разі, коли вивчення дисципліни закінчується іспитом, а для заліку означений бал дорівнює семестровому рейтинговому балу. Є ВНЗ (СНУ, ЛНУ), які, як правило, здійснюють

підсумковий контроль за підсумками оцінювання змістових модулів, без організації екзаменаційної сесії.

Мабуть, підлягає ретельному вивченню питання обов'язкового урахування результатів з іспиту при нарахуванні семестрового рейтингу. Зрозуміло, цей крок пов'язаний з введенням додаткових годин у навантаженні викладачів, але не викликає сумнівів, що всі інші форми контролю не дають можливості перевірити в повному обсязі наявність необхідних знань, умінь і навичок студентів з дисципліни – адже сума частин ще не є цілим. Коли ж ідеться про гуманітарні дисципліни, важливо почути "живу" мову студента, перевірити його здатність зіставляти факти та оперувати ними, уміти аргументувати свою позицію і, нарешті, просто уміння грамотно говорити.

При цьому більшість ВНЗ визначає максимальний рейтинг з дисципліни у 100 балів (БДУ, КДПУ, АДТУ, РДУ, РДУНГ, МАПІ, Києво-Могилянська Академія, КПІ). Проте низка медичних університетів, зокрема, Дніпропетровська державна медична академія, Вінницький національний медичний університет імені М.І. Пирогова взяли за основу 200-бальну систему. Мабуть, є доцільним дотримуватися багатобальної (100%-ї) системи оцінювання, пропорційної до трудомісткості навчальної роботи, як такої, що відповідає світовим тенденціям диференціації рівня знань студента, забезпечує методично однаковий підхід до оцінювання, дає можливість виробити єдині критерії контролю знань та спростити застосування КМСОНП, особливо в умовах накладення останньої на традиційну систему.

Також у кожному навчальному закладі існує своя шкала для переведення отриманих балів у оцінки. Нижня межа для отримання оцінки "задовільно" встановлюється від 50 балів (РДУ, РДУНГ, ЛНУ) до 66 балів (КНЛУ); для оцінки "добре" – від 67 балів (ЛНУ) до 85 балів (ІЕЕ); "відмінно" – від 84 балів (ЛНУ) до 95 балів (ІЕЕ). При цьому, в протиположності переважній більшості ВНЗ, де при оцінюванні кожного виду навчальної діяльності використовується 4-бальна система оцінювання, то у БДУ й у більшості ВНЗ Прибалтики за основу

береться 10-бальна система оцінки, яка в підсумкових документах за допомогою спеціальної шкали переводиться в 4-бальну систему.

Проте, мабуть, більш серйозним кроком у напрямку входження в європейський освітній простір було б запровадження на зміну національній системи оцінювання шкали ECTS. Але тоді перед нами постає інша проблема, що потребує вирішення, – розробка механізмів проходження студентами повторного курсу.

Частина ВНЗ надає певні пільги студентам, які проявили особливі успіхи при вивченні дисципліни протягом семестру. По-перше, це стосується дострокового отримання студентом заліку або складання іспиту. По-друге, низкою вишів студентам надаються пільги, що стосуються отримання "бонусних балів". У КДУ в разі, коли студентом за результатами поточного контролю знань набрано 100 % обов'язкових робіт, йому можуть бути нараховані додаткові проценти (не більше 60 %). У БДУ студентом можуть бути зароблені додаткові бали (до 15) за інші види навчальної і наукової роботи, що не передбачені навчальним планом дисципліни (виконання завдань підвищеного рівня складності, написання рефератів, участь у конференціях тощо). У КДПУ викладач має право на свій розсуд добавляти студенту певну кількість балів (але не більше 5 % від загальної кількості в кожному дисциплінарному модулі) за активність на заняттях, виступ з доповіддю на науковій конференції, наукову публікацію та інші навчальні або наукові досягнення. У МДПІ студент, у якого рейтинг у семестрі з дисципліни склав не менше 55 % (у разі складання заліку) або не менше 45 % (у разі іспиту), може не складати залік (іспит), отримати відповідно 10 або 20 преміальних рейтингових балів та "залік-автомат" ("іспит-автомат"). У ІЕЕ студенту за участь у факультетській олімпіаді з дисципліни надається до 10 заохочувальних балів (із 100 максимально можливих). 78 % викладачів нашого університету нараховують "бонусні бали" за активність на заняттях, виконання творчих завдань, підготовку статей, виступи з доповідями, участь у науково-дослідній роботі, олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, концертах різного

рівня тощо. 57 % викладачів при цьому ураховують "штрафні" бали за пропуски студентами занять.

Ще одна проблема при організації контролю, яка є актуальною в нашому університеті та потребує ретельного вивчення й розробки механізмів її вирішення, – це відсутність єдиного підходу з боку викладачів до оцінювання різних видів навчальної діяльності студентів та ураховання їх у поточному й семестровому контролях.

Зрозуміло, що КМСОНП – це шанс наших вишів увійти в європейський освітній простір. Але, щоб стати повноправним його членом, необхідно ще дуже багато працювати, аби максимально наблизитись до його стандартів.

Література

1. Тимчасове положення про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців: Затверджено наказом МОН України від 23.01.2004 р., № 48.

2. Вища освіта України і Болонський процес : навч. посіб. / [за ред. В. Г. Кременя]. – Тернопіль, 2004.

3. Сукнов М.П. Організація контролю навчальної діяльності студентів вищого технічного навчального закладу в умовах кредитно-модульного навчання: Дис....канд. пед. наук: 13.00.09 / Сукнов Михайло Петрович. – Х., 2007. – 215 с.

Zhovtan L.V.

About different approaches in relation to determination of rating estimation in the conditions of the credit-module checking system

The article is devoted to the questions of organization of high-quality control in the conditions of the credit-module teaching. There are considered and analysed various models of rating evaluation in modern practice of high school.

Keywords: credit-module checking system, rating-control, rating estimation.

Відомості про автора

Жовтан Людмила Василівна – доцент кафедри загальної математики Луганського національного педагогічного університету імені Тараса Шевченка, кандидат педагогічних наук, доцент. Коло наукових інтересів: оптимізація навчального процесу в школах нового типу й вищих навчальних закладах.